

Perozo: “Quero provocar”

C

ómo naceu Martázul? Naceu, en palabras do autor, porque “a propia creación é algo máxico”. E naceu observando nun cristal as mulleres que estamos, máis ou menos, entre os 20 e os 30 anos. Estamos liberadas, vivimos alegremente o sexo. Somos, nas palabras do autor que nos mira, “donas da nosa sexualidade, da nosa economía e do noso intelecto”. Acabou o tempo de que as mulleres miren “baixo”. Agora miramos “alto”.

Eu entusiasmeime coa lectura desta novela, chea de historias apaixonantes e románticas, e de palabras limpas, intelixentes, vivas. Pareceume unha novela “femenina e feminista” aínda que a persoa que a fixo non se sente identificado con ningunha destas “etiquetas”. En todo caso, é unha novela de amor á muller, eso penso. E é tamen un grande canto á liberdade das persoas en xeral. Sacar os corsés que nos apretan e poder berrar. Escapar dos círculos pequenos e perfectos e abrir unha espiral de fantasía, camiños por onde a muller pode andar, o sexo como un gran mural de naturalidade e valentía.

Xosé A. Perozo chega moi puntual á nosa entrevista. É un home elegante de mirada excéntrica. Conversamos e a súa palabra é precisa e sinxela. Está profundamente contento pola boa acollida que tivo dende un principio o seu último libro. Está tan contento que parece que todo o que di dende a ilusión e o entusiasmo. En ningún momento pretendeu “escandalizar” a ningún coa súa novela. Sí quixo “provocar”. “Provocar é unha das poucas premisas que me plantexo cando vou escribir unha novela” afirma Perozo. No sentido de que o que escribe lle “chegue” á xente, que lles guste ou non, pero que non os deixe indiferentes. Activar o mundo e as consciencias. Mover un pouco a realidade. Romper a vida.

Martázul consegue, coa súa forma de ser, sorprenden ao lector. De forma xeral, o autor confirma que “gusta máis ás mulleres que aos homes, e sobre todo ás mulleres máis novas”. Os homes teñen un pouco de medo ante nós, as mulleres actuais, as martázulis incomprensidas e valentes.

“Non é unha novela de personaxe” di o autor, pero tamén confesa que todos falan da muller nova e libre do seu libro, e que por tanto “parece que o personaxe acabou comendo á novela, impoñéndose”. A protagonista do libro é un ser maravilhoso, aventureiro, libre e natural. E chea de engado.

O libro é unha longa reflexión sobre as relacións entre as mulleres e os homes. As mulleres, grandes. Os homes, pequenos. No sentido de que, como él afirma, “os homes perderon uns roles determinados e en vez de alegrarse non o asumen, nin os da miña xeración nin os máis novos”. E engade que “son miles de anos de tradición de machismo e eso é algo que non é fácil cambiar”.

O home, por tanto, está desorientado, na medida en que a muller toma conciencia de seu. Ante él levántase unha muller nova ante a que non sabe ben como actuar. A muller, pola súa parte, vive, sangra, corre. Martázul é unha auténtica “vividora”, algo que antes non lle estaba permitido a unha muller.

E o sexo envolve a novela, como aire gris, como un soño. O sexo como un teatro de sentimentos. O sexo como unha forma de escapar do real. O autor pregunta e contesta: “Cal é o aspecto do ser humano de máis exercicio de liberdade? É o sexo”. E por eso a relixión, dende sempre, castrou ese espazo de liberdade. Sobre todos nós pesan miles de anos de cultura xudeo-cristiana chea de “hipocresía”. Perozo, como escritor, considerou que “se eu quero contar como son as miñas personaxes non lles podo quitar o aspecto sexual”. Hai que destapar a nosa intimidade escondida, abrir as portas do noso ser, berrar.

No libro hai tamén constancia dunha profunda ruptura xeracional. Martázul rompe “co mundo pequeno-burgués” no que naceu. Ela “non ten aspiracións burguesas, non aspira a ter nada, non é consumista, ela vive”. Escapa dunha vila abafante para ela e marcha á cidade. Ás cidades, xa que viaxa moito. O libro énchese das súas viaxes. Hai sensación continua de viaxe física e viaxe interna. Perozo afirma que “eu sempre creín nas viaxes iniciáticas. Sempre estamos viaxando, todos, aínda que vivamos sempre no mesmo lugar e fagamos todolos días as mesmas cousas”. O obxectivo primeiro é último das viaxes de Martázul é “aprender”. Ela ten unha curiosidade inmensa pola xente e pola vida. “Cando deixamos de aprender deixamos de vivir” argumenta Perozo.

Martázul ten unha cámara fotográfica que leva a todas partes e coa que rouba caras, xestos, vidas, historias. Martázul é maravilhosa. Unha nena mala que se escapa do mundo. Unha muller contenta de ser muller e de non ter prexuízos. Ten aventuras con homes e mulleres, dun xeito libre, natural.

Hai unha separación entre ela e o mundo. Ela non pertence ao mundo. Hai unha ruptura feminista coa Historia, co pasado. Hai unha fractura. Unha distorsión de “como debe ser unha muller”. Unha muller non debe ser de ningún xeito concreto, pode ser como queira, podemos ser como queiramos e facer o que nos apeteza. Liberar o sangue sucio dos nosos poemas.

Hai un momento no libro en que Martázul se namora e busca unha relación estable e monogámica e feliz. Quere asegurar o amor, coutar o amor, busca dalgún xeito unha boda. Falo co autor desta parte do libro, que me chamou a atención, e él dí que “é unha tentación na que todos caemos algunha vez, por presión social”. Refírese a esa ilusión de “perdurar nunha relación”. Perozo fala dende o desencanto cando di que “pretendes ser así feliz e estás caendo nunha mentira, porque é imposible”.

O libro ten e tivo dende un principio moitos lectores. Moitas lecturas diferentes. “A miña xeración fíxase moito no entramado político e asústase con Martázul. Dos 30 anos para abaixo hai unanimidade, a todos lles gusta a novela e a personaxe, creo que conectei moito con esa xeración” afirma moi contento o autor.

As personaxes principais da novela son moi “cultas”, por decilo dalgún xeito. E hai diálogos e reflexións fermosísimos, cheos de filosofía e beleza, cos que disfrutas moito lendo. O artifice deste “xogo” literario, Perozo, afirma que está moi interesado na lectura de ensaios e libros de Historia. E tamén, como xornalista, trata sempre de reflexionar sobre o que lle rodea, a pesares de que “a veces, como xornalistas, non temos nin tempo pra reflexionar”. Ese exercicio de reflexión sobre múltiples temas está moi presente na novela.

Martázul é un personaxe tan vivo, tan cheo de frescura, tan dinámico, tan rompedor que ao autor ningún lle fala dos outros personaxes, nin da estrutura da novela, nin dos acontecementos da novela. Todo o mundo lle fala de Martázul. Esa rapaza intelixente cun sentido da antinaturalidade extraordinario. Esa rapaza atrevida, desposuída, alegre e triste, que vive na casa do sexo instalada de forma natural.

“Martázul é un putón” díxéronlle ao autor, e eu non entendo o comentario, feito de forma despectiva. Parece que a muller non pode ser libre co seu corpo. Parece que a muller non pode romper o que está definido. Que non pode amar. Que non pode correr. Que significado ten a palabra “putón”? preguntome. Eu, que sempre digo que son unha puta. Eu que me revelo puta nos ollos tímidos e cansos que teño. Eu que sangro nas bragas cada día como unha rebelión constante de moitos poemas.

Eu alegreime de ler este libro. De sentirme aberta. De abrir as cancións. De danzar no sexo. Alegreime de que “Martázul” sexa unha novela escrita con amor á muller. Os tempos mudan e as mulleres decidimos saír dos cárceres nos que estamos metidas, atadas. E bailamos como putas ante os homes, extrañados, e ante a noite, que nos comprende. Bailamos tristes desatando os nosos corazóns e os nosos corpos. Berramos. Coremos. Somos libres.

Palabras intelixentes, limpas, vivas. Así lin a novela de Xosé Antonio Perozo ‘Martázul’, coa que gañou o Premio Blanco Amor e que, nos últimos meses, se converteu nun dos éxitos editoriais da Literatura galega. ‘Martázul’ é unha novela de amor á muller e un grande canto á liberdade das persoas en xeral. Sacar os corsés que nos apretan e poder berrar. Escapar dos círculos pequenos e perfectos e abrir unha espiral de fantasía, camiños por onde a muller pode andar, o sexo como un gran mural de naturalidade e valentía.